

Ög 226. Lönnbro, Östra Husby sn.

Litteratur: J. Bureus, hdskr i KB F a 6 och F a 10:2 (teckning); J. Karp, karta i Lantmäteristyrelsens arkiv (1780), D 157-81:1, Även på konceptkarta i Lantmäterimyndigheternas arkiv (1782), 05-ÖHU-60; F. Burman, Triga Supplementorum ad Runographiam Svio-Gothicam (i: Nova Acta R. Soc. Scient. Ups. Vol. 5, 1792), s. 313; M. Stolpe, i Beskrifning till geol. kartbladet »Norrköping» (1879), s. 37; C. M. Stenbock, Ransakningar om antikviteterna 1667—84, Östergötland (i: Meddelanden från Östergötlands fornminnes- och museiförening 1913—14), s. 50; A. Nordén, Skrivelse till Riksantikvarien 3/3 1947, dnr 1352/47 (ATA).

Vid 1600-talets ingång voro, såsom framgår av Bureus' uppgift, två runinskrifter kända från *Löönöbroo*, nu Lönnbro, den gamla bron över Varån för vägen från Lilla Varby till Utangärstad hage. Ransakning 1667—84 känner blott en, och denna betecknas som nedlagd i stenbron med bokstäverna utnötta av resande folk, (= Ög 227). Trots Ransakningens uppgift; »I Österhusby Sochn finnas två Ruunestenaar», varav alltså den ena anges vara nedlagd i Lönnbro och den andra visar sig vara identisk med Varby-stenen Ög 229, fanns alltjämt på Broocmans tid (1760) den av Bureus kända men av Ransakningen förbisedda stenen Ög 226 kvar vid Lönnbro och säges av Broocman »stå» vid bron. Den efterforskades emellertid förgäves av P. A. Säve 1862 och är okänd för Wiede och Nordenskjöld i 1870-talets början samt senare av Ihrfors och Brate (»den är okänd», Brate). Emellertid anger M. Stolpe i sin beskrivning till geologiska kartbladet över bygden, utg. 1879, en runsten såsom ännu befintlig vid bron (»N. om Varby 1 liggande vid en raserad bro öfver Varån ej utsatt på kartan»). Då Stolpes andra runsten (»vid Varby 1, liggande som vägbro med runorna uppåt») tydligen är identisk med Ög 229, bör hans sten N. om Varby 1 kunna vara antingen Ög 226 eller 227.

Då emellertid ingen annan iakttagit denna M. Stolpes runsten vid Lönnbro, är det tänkbart, att hans uppgift får tolkas på följande sätt: i den nuvarande bron ligger en större stenhäll inlagd med en flat yta av ordinärt runstensformat i dagen. På denna yta synas inga runor, men folk i bygden är av den tron, att stenen är en runsten. Det kan ha varit denna bygdemening, som Stolpe tagit för god.⁷

Fig. 236. Ög 226. Lönnbro, Östra Husby sn. Detalj ur Karp's karta över Varby upprättad 1778—1780, i Lantmäteristyrelsens arkiv.

⁷ I marginalen skriver Wessén ett frågetecken.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med stora reservationer. Arbetet med utgåvan avslutades 2024-12-31.